

Zoo begon toen ééne der meegeleefde braspertijen, die laat in den nacht eindigen moest.

Weinige weken later hingen twee der kappers " in het kasken „ Natuurlijk zou de kapperij een bruidstuk voor die twee nieuwe leden der " gilde van de gelapte broeken „ koopen, en 't was bovendien een uitstekend voorwendsel om alweer den Standaard uit den hoek te halen. Dat is meer dan eens gebeurd, totdat de wereldoorlog is uitgebroken, die de plannen der kappers te niet deed.

Het Museum van Folklore bewaart van hen eene foto en den papieren standaard met het opschrift :

De Vereenigde Kappers, 1901, Fosfoorfabriek, Gent.

Emiel ANDELHOF.

Algemeene Vergadering van 11/10/28.

Lokaal : Instituut voor Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde, Gent.

Te 10 uur opende de voorzitter, Prof. Dr P. De Keyser, de vergadering met een welkomstrede, waarin hij de bestuursleden bedankte voor hun werkzaamheid gedurende het verlopen dienstjaar. Hij wenschte ook den ondervoorzitter, E. H. G. Celis geluk ter gelegenheid van het verschijnen van zijn 25e werk : Door het kunstrijk Italië.

Daarna gaf de sekretaris lezing van het volgende verslag :

DAMES en HEEREN,

Meer dan één jaar is verlopen sedert onze laatste algemeene vergadering van 9 Oct. 1927. Wederom bevinden wij ons vóór u, om u rekenschap te geven van onze werkzaamheden gedurende deze korte spanne tijds, want voor wie werkt, vliegt de tijd altoos snel voorbij en de jaren schijnen maanden.

En wij hebben gewerkt, Dames en Heeren, ja, wij hebben veel en flink gewerkt. Ik herhaal het, niet om mijn kollega's uit het hoofdbestuur en de tentoonstellingskommissie en mijzelf bloemen toe te werpen, want die hebben wij niet noodig. Wij hebben ze reeds geplukt. Voor ons zijn de prachtige uitslagen én van onze tentoonstelling van het volkstoneel in Juli en Augustus laatsleden in het folklore museum ingericht, én van de Alf. De Cock-hulde, die verleden Zondag plaatsgreep en

een waar triomf heeten mag, een voldoende belooning voor al de moeite, al de krachtsinspanning, al de opofferingen, die deze twee prestaties gevegd hebben. Neen, bloemen hoeven wij niet te ontvangen, maar wat wij verlangen is meer steun vanwege de leden, minder onverschilligheid van de openbare besturen voor ons werk.

De bestuursleden hebben niets van de geestdrift verloren, die hen tot nu toe bezielde. We zijn allen gereed om te herbeginnen, van morgen af aan zelfs, maar het is steeds een aanmoediging, wanneer men zich ondersteund voelt.

Wanneer men bedenkt, dat onze kring slechts 130 leden telt, dat wij dit jaar 1000 fr. toelage van den Staat, 500 fr. van de Provincie en 1500 fr. van de stad Gent hebben ontvangen, dat wij met deze magere toelagen en de eenige duizenden frank, die de opbrengst uitmaken van onze tentoonstelling, een museum aan het inrichten zijn, een tweemaandelijksch blad uitgeven, dat wel nog steeds tenger naast zijn oudere broeders staat, maar toch geen slecht figuur maakt in de familie der folkloristische tijdschriften, wanneer men bedenkt, zeg ik, dat deze kleine bond, vóór enkele maanden het initiatief genomen heeft een monument op te richten aan de nagedachtenis van den grondlegger der Vlaamsche wetenschappelijke folklore en dat het Alf. De Cock-gedenkteeken reeds prijkt in de schoonheid zijner sobere lijnen vóór de gemeenteschool te Denderleeuw, dan vraag ik U, Dames en Heeren, had ik geen gelijk te beweren, dat wij veel en flink gewerkt hebben.

Dan verstaat U ook de bemerking van een buitenstaander, op de plechtigheid van verleden Zondag: "Hoe is het toch mogelijk, dat in die twee jaren van uw bestaan, gij er toe gekomen zijt twee tentoonstellingen en een museum in te richten, alsook een monument te bouwen? Maakt gij misschien het geld zelf?.....Ja, het lijkt een wonder en toch is het waar, dit alles heeft onze bond verwezenlijkt.

En toch blijft er ons nog veel te doen:

1. Het museum dient zoo spoedig mogelijk in orde gebracht en toegankelijk te worden voor het publiek. Het opmaken van een katalogus, waaraan reeds begonnen is, dient onverwijld voortgezet te worden;

2. De bibliographie van de folklore, waarvoor zich tot nu toe ons medelid Van den Broeck van Hamme zooveel ingespannen heeft, sluimert sedert eenige maanden. Het aantal steekkaarten is wel met eenige honderden vermeerderd, maar het aantal medewerkers blijkt in dit geval onvoldoende. Wij richten nogmaals een oproep tot de leden, die ons bij dit werk zouden willen behulpzaam zijn en het een of ander tijdschrift zouden willen excerpeeren, om zich tot ons te wenden voor de inlichtingen, of we verwijzen ze naar het artikel van Prof. De Keyser, verschenen in de twee eerste n^{rs} van ons tijdschrift.

3. Het aantal leden moet vergroot worden. Het is inderdaad een treurig feit te moeten vaststellen, dat niettegenstaande onze werkzaamheid onze werking zoo weinig weerklank vindt in de provincie. Verleden jaar telde onze bond 120 leden, nu zijn er 130, dat is zeker niet aanmoedigend. Willen wij voortleven, wij moeten groeien — stilstand is achteruitgang! — dit kunnen wij best door de propaganda van alle leden. Werft dus nieuwe leden aan! Het is zoo moeilijk niet. Verwacht toch niet alles van het bestuur! Vooral de provincie moet bewerkt worden. Buiten Gent en voorsteden, ik herhaal het telkenmale in mijn jaarverslag, telt onze bond bijna geen leden in Oost-Vlaanderen. Vooral in de kleine gemeenten zouden wij medewerkers moeten bezitten, want deze gemeenten zijn de interessantste voor de wetenschap, die ons bezighoudt.

4. Het De Cock-fonds dient nog ingericht te worden. Daarvoor is wederom geld noodig. Hoe dit te bekomen :

a) Door giften. De inschrijvingen zijn niet gesloten. Berichten zullen in dien zin verschijnen in de pers ;

b) Door het uitgeven van een De Cock-album. De tekst voor het album is bijna gereed, een enkel artikel ontbreekt er ons nog. Nog eenige onderhandelingen met den uitgever en binnen enkele maanden zal dit werk verschijnen. Wij hopen, dat al onze leden zullen inschrijven op dit album, dat slechts 18 fr. voor de gewone uitgave kosten zal.

c) Het verkoopen van prentkaarten met de afbeelding van De Cock. Tot nu toe hebben wij weinig bestellingen van boekhandelaars ontvangen, doch de verkoop ervan te Herdersem en te Denderleeuw mag schitterend genoemd worden.

Misschien zijn er nog andere middelen om de noodige gelden te vergaren. Indien U er kent, gelief ze ons mee te deelen. Alle baten helpen, alle voorstellen zijn welkom!

Dames en Heeren, ik heb mij voorgenomen niet lang te zijn. Met opzet heb ik weinig gerept over de tentoonstelling van het volkstooneel en over de De Cock-hulde, om wat langer te kunnen uitweiden over hetgeen ons nog te doen staat. In het leven der maatschappijen gaat het als in het menschenleven, men steunt weliswaar op het verleden, maar men moet vooral de toekomst voor oogen hebben. Deze zin schijnt u misschien misplaatst in den mond van een folklorist, die per se behoudsgezind zou moeten zijn, maar het is een loutere waarheid, die niet mag ontzien worden, willen wij het edel doel bereiken, dat wij ons gesteld hebben, nl. de studie der volkskunde in onze provincie doen gedijen tot betere kennis van ons volk en tot meer liefde er voor.

De penningmeester zette omstandig den toestand der kas uiteen en gaf lezing van de begrooting voor 1929. Wij laten hier de rekening tot einde September 1928 volgen, alsook de begrooting voor 1929.

Rekening tot einde September 1928.

INKOMSTEN.

	Begrooting 1928.	Rekening.
Netto opbrengst tentoonstelling 1927.	5.000,—	5.000,—
Toelagen van Staat	1.000,—	2.000,—
Provincie	1.000,—	500,—
Stad Gent		1.500,—
(memorie — lokaal : bewaarder)		
Ontvangsten tentoonstelling 1928,	3.250,—	3.733,—
Bijdragen der beschermleden en leden,	1.500,—	1.576,30
	<hr/>	<hr/>
	11.750,—	14.309,30

UITGAVEN.

Uitgave der Oostvlaamsche Zanten, drukkosten.	1.800,—	2.057,20
Houden van voordrachten (propaganda)	300,—	50,—
Dienst der opzoekingen in Provincie	650,—	592,60
(reiskosten en vergoedingen : foto's, enz.)		
(500 fr. De Cock-Hulde)		
Museum voor Folklore		
Onkosten eerste instelling - aankoop meubels, enz.		
Aankoop voorwerpen.	8.500,—	6.720,61
Onkosten inrichting tentoonstelling en andere.		1.483,30
Burelonkosten (drukwerk - postzegels, enz.)	500,—	590,85
	<hr/>	<hr/>
	11.750,—	11.494,56

Begrooting 1928.
INKOMSTEN.

Vermoedelijk overschot 1928.	1.000
Toelagen : Staat	1.000
Provincie	500
Stad Gent	1.500
(Lokaalbewaarder - lokaal)	
Museum - Ontvangsten in 1929.	3.500
Bijdragen der bescherm- en werkende leden.	1.500
	<hr/>
	9,000
	<hr/>

UITGAVEN.

Oostvlaamsche Zanten - drukkosten	2.000
Propagandavoordrachten, enz.	300
Dienst der opzoekingen in Provincie	
Reiskosten - vergoedingen - foto's.	650
Museum - onkosten eerste instelling.	2.500
(aankoop meubels)	
(aankoop van voorwerpen)	2.550
Bureelonkosten (drukwerk - postzegels, enz.)	500
A. De Cock - Hulde.	500
	<hr/>
	9.000
	<hr/>

Prof. De Keyser onderhield daarna de vergadering over de inrichting van een openluchtmuseum in Oost-Vlaanderen. Zijn voordracht luidde als volgt :

Een twintigtal jaren geleden werd te Gent, op aanstichting van Prof. H. Logeman, een komiteit gesticht, dat zich ten doel stelde in navolging van de " frilufts-musea „ uit de Skandinavische landen een openluchtmuseum voor ons land in te richten. Het was de bijzondere verdienste van Prof. H. Logeman door woord en pen een geestdriftige propaganda te hebben gevoerd, voor een museum-opvatting, die vernieuwing beoogde van het klassiek museum-type te onzent.

In de plaats van het " dood „ museum wou hij een " levend „ museum stellen, zooals hij het had leeren kennen in de Noorderlanden. Wat de " frilufts „ musea inderdaad van de andere musea onderscheidt, is dat de inrichters getracht hebben de tentoongestelde voorwerpen anders tot hun recht te doen komen dan in historische volgorde of soort bij soort. Een ideale omgeving werd geschapen, waar de voorwerpen thuis hoorden zooals in de werkelijkheid.

Ingang met A. De Cock-hulde en vaandrig van de Fonteine.

Overzicht van het « Volkstoneel » met stands van den Kon. Vlaam.

Afdeelingen van het Poppentoneel, Bedevaarten en Volksdevotie, Sint-Niklaas-, Nieuwjaar- en Drie-Koningengebruiken, enz.

Overzicht van het Volksleven : Platteland, Spekulaas-vormen, Kleeder-

Deze ideale omgeving was het huis, waarin het volk in vroeger tijd geleefd had. Geen kunstmatig huis echter, maar de oude huizen zelf, die door partikulieren en vereenigingen of door de regeering voor afbraak gered werden en verplaatst in " nationale „ parken, in openluchtmusea.

Op die wijze voldeed men aan de wenschen van de wetenschappelijke vorschers van het volksleven en werd het opvoedkundig en esthetisch doel bereikt : het tentoonstellen en bewaren van alles, waarin een volk zichzelf kon leeren kennen.

Dit waren de hoofdgedachten van de voordrachten van Prof. H. Logeman over dat onderwerp, dat door hem uitvoerig werd behandeld in studiën, zooals " De Vrije-Lucht museums, van Scandinavië „ in " Vragen van den Dag „ (Januari-aflevering 1909) en in " Les Musées en Plein Air de la Scandinavie „ in " L'Art Public „ (December 1909). Door den wereldoorlog 1914-18 werd de propaganda stopgezet en bleef de stichting van een Belgisch Openluchtmuseum uit.

We hebben het als onzen plicht gevoeld, nu dat de folklore in België aan de orde van den dag komt, deze propaganda thans weer op te nemen en, op bescheiden schaal, te ijveren voor de stichting van een Openluchtmuseum in Oost-Vlaanderen.

Dank zij Prof. H. Logeman beschikken we over eenig materiaal, dat ons een idee geeft, wat een openluchtmuseum in Skandinavië is.

De openluchtmusea in Skandinavië, zijn vrij talrijk en de ondervinding aldaar door de inrichters en konservators opgedaan kan ons te stade komen.

De belangrijkste openluchtmusea in de Noorderland zijn :

1. het openlucht-museum te Lyngby bij Kopenhagen, een afdeeling van het " Dansk Folke-museum ;

2. datgeen van Bygdø bij Oslo in Noorwegen ;

3. datgeen van Lillehammer in Noorwegen, het " Sandvig museum „ op den " Maihaugen „ .

4. het openlucht-museum op Skansen bij Stockholm, een afdeeling van het " Nordiska Museum „ van Zweden ;

5. datgeen van " Stadsparken „ te Jönköping in Zweden ;

6. datgeen van Lund in Zweden, het " Kultur-historiska Musæum ;

7. het openlucht-museum van Helsinki in Finland. Het voorbeeld van Skandinavië werkte aanstekelijk op Nederland en sedert 1912 bezitten onze Noorderburen een eigen " Openluchtmuseum „, het Nederlandsch Openluchtmuseum op den Waterberg bij Arnhem.

Het is hier de plaats niet over dit prachtig initiatief en gedeeltelijke verwezenlijking uit te weiden, maar ook daar kunnen wij bij de inrichting van ons bescheiden openlucht-museum voor Oost-Vlaanderen ons licht gaan opsteken.

Het doel dat we in de eerste plaats moeten nastreven, is dokumentatie verzamelen. Dank zij onze " Kommissie voor folkloristische opzoekingen „ waarvan de h. h. Cl. Tréfois en L. Verlodt de ziel zijn, werd er in die richting reeds veel en goed werk verricht.

Eenmaal in bezit van die noodzakelijke dokumentatie kunnen we uitzien naar praktische verwezenlijking: 1. de keus van een geschikt terrein ; 2. de keus van de typische Oost-vlaamsche boerenwoningen ; 3. de inzameling van de voorwerpen ; 4. de keus van de aantrekkelijkheden, landelijke lusthoven, openluchtschouwburg, roei- en zwemgelegenheid, enz. ; 5. de financiëele zijde van het vraagstuk.

We stellen ons voor dat de openbare machten het tot hun plicht hebben te rekenen ons moreel en financiëel te steunen, niet om onzentwil, maar om de verstandelijke en zedelijke verheffing van het volk.

Vooraf op den Provincialen Raad van Oost-Vlaanderen berust een eereschuld jegens de landelijke bevolking van onze provincie de uitvoerbaarheid van ons plan mogelijk te maken.

Hier denken we aan de viering van de Nationale feesten van 1930. Ware het niet het hoogtepunt van de viering van het eeuwfeest in onze provincie, indien in 1930 een Openluchtmuseum in Oost-Vlaanderen kon ingehuldigd worden met een grooten folkloristischen optocht en een reeks landjuweelen gewijd aan den volkszang, aan den volksdans en openluchttooneel ?

Ons voorstel is in naam van den Bond een vraag van dien aard, met omstandig verslag over de inrichting van een openluchtmuseum in Oost-Vlaanderen, te richten aan den

Provincialen Raad en onverwijld onze "Kommissie van folkloristische opzoekingen" te belasten met de studie van de verschillende punten, die wij hierboven hebben opgesomd.

Wat men ook zegge, het is nooit te laat om een werk te ondernemen, dat ons nationaal erfgoed moet bewaren voor verval en verdwijning, dat onze nationale toekomst kan verrijken met de hechtste schatten van een verleden, waarop we allen fier zijn.

Deze voordracht werd opgeluisterd met talrijke lichtbeelden, voorstellende zichten uit de Skandinaafsche openluchtmusea en Oostvlaamsche boerenhoven, alsook een onderwerp van openluchtmuseum door den heer Cl. Trefois.

De E. H. Celis bedankte den voorzitter en wees er op, dat er misschien wel middel zou zijn een dergelijk museum in te richten te Akkergem in de *Neermeerschen*, die zullen herschapen worden in een stadspark. Er zal in dien zin onderhandeld worden met de bevoegde kommissie.

De zitting werd daarop gesloten te halféén.

Volkshumor.

Lijst der reeds aangeteekende en verzamelde Bij- en Spotnamen van Oostvlaamsche Gemeenten. (vervolg) (1).

- III. SCHELLEBELLE : a) *De maantjes van Schellebelle* : De Raadt (niet meer gebruikt).
b) *Snotzakken* : Gittée (Volkskunde V, blz 133), De Raadt (niet meer gebruikt).
c) *Pottepakkers* (dronkaards) : Uit den volksmond (Medegedeeld door den E. H. V. L., Schellebelle).
d) *De Planteurs* (ookwel *boomkweekers*) van Schellebelle : Bijnaam na den oorlog gegeven aan die van Schellebelle, wegens de boomkweekerij, die er sedertdien zeer bloeit (*Te Schellebelle zijn het allemaal planteurs*) (Medegedeeld door den heer Trefois, Gent).

---

(1) Zie : II jg. blz 9, 28, 43 ; III jg. blz 27, 46, 60.